

Projektový spis participatívneho procesu národného projektu REDIPOM

Vytvorenie návrhu jednotného systému redistribúcie potravinovej pomoci

Vypracovala: Lucia Švecová, Iveta Hupková

Dátum: 1.11.2025

Obsah

Východisková situácia.....	3
Legislatíva	3
Nejasnosti a slabá informovať.....	3
Regionálna nevyváženosť.....	3
Nedostatočná spolupráca.....	3
Infraštruktúra, financovanie.....	4
Nedostatočná digitalizácia – chýbajúca evidencia/ dáta	4
Absencia strešnej organizácie	4
Ciele projektu	6
Ciele participatívneho procesu.....	6
Časový plán participatívneho procesu	7
Mapovanie aktérov participatívneho procesu	8
Sektor aktérov	8
Štátny a verejný sektor	9
Podnikateľský sektor, odborné zväzy a komory.....	11
Mimovládne neziskové organizácie.....	13
Cirkevné organizácie.....	14
Akademická obec.....	15
Geografické rozloženie	15
Hlavné fázy participatívneho procesu	18
Podrobný popis jednotlivých aktivít.....	23
Projektový tím a zdroje	27
Hodnotenie participatívneho procesu	27
Obmedzenia a riziká	28

Východisková situácia

Na Slovensku sa ročne vyprodukuje takmer 600 tisíc ton potravinového odpadu a zároveň je podľa štatistického zisťovania EU SILC 2024 až 980 tisíc ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením. Na jednej strane produkuje množstvo odpadu a prebytkov, na strane druhej nám rastie počet obyvateľov Slovenska, ktorí sú odkázaní na rôzne druhy pomoci, aj na potravinovú pomoc. Na území Slovenska pôsobí množstvo mimovládnych neziskových organizácií, ktoré poskytujú okrem iných služieb aj potravinovú pomoc. Potraviny, ktoré redistribuujú pochádzajú predovšetkým z darov a prebytkov obchodných reťazcov. Ostatné články potravinového reťazca ako sú prvovýroba, spracovatelia, distribúcia - prispievajú k redistribúcii potravinových prebytkov len minimálne. Mnohé z bariér, ktoré komplikujú systematické znižovanie potravinového odpadu a zároveň aj darovanie nadbytočných, no stále bezpečných potravín na ľudskú spotrebu má v zámere vyriešiť Národný projekt REDIPOM – Vytvorenie návrhu jednotného systému redistribúcie potravinovej pomoci.

Legislatíva

Jedným z významných problémov je absencia legislatívneho rámca pre redistribúciu nadbytočných potravín, vrátane nejasne zadefinovaného postupu ako pri redistribúcii s jednotlivými potravinami nakladať. Legislatíva v tejto oblasti sa vyznačuje nesystematickosťou a roztrieštenosťou. Nejasný právny rámec vytvára priestor na rôzne interpretácie a nejasnosti, ktoré od darovania nadbytočných potravín darcov odrádza.

Nesystematickosť legislatívy a ďalších pravidiel spôsobuje v celom potravinovom reťazci značnú mieru nejasnosti, ktorá vedie k nedostatočnej informovanosti o povinnostiach a možnostiach pre darovanie potravín. Mnohé organizácie, či už z pozície darcu alebo prijímateľa táto nejasnosť odrádza od darovania, redistribúcie alebo prijímania potravinovej pomoci.

Nejasnosti a slabá informovať

Rozvoju efektívnej infraštruktúry redistribúcie potravín napomáhajú rôzne motivačné prvky legislatívy ako napríklad možnosť odrátania DPH pre darované potraviny, no táto možnosť nie je podnikateľským sektorom dostatočne využívaná. Podnikatelia častejšie volia cestu likvidácie potravinových prebytkov (energetické zhodnocovanie, skládkovanie), prípadne uprednostnia darovanie potravín pre účely skrmovania pred využitím na ľudskú spotrebu.

Regionálna nevyváženosť

Predpokladáme, že najviac potravinových prebytkov sa vytvára na západe, juhozápade Slovenska (Bratislavský, Trnavský, Nitriansky kraj), no najväčší dopyt po potravinovej pomoci je práve v ostatných regiónoch stredného a východného Slovenska (Banskobystrický, Prešovský a Košický kraj).

Nedostatočná spolupráca

Darovanie, redistribúcia potravín, plytvanie potravinami a predchádzanie vzniku potravinového odpadu a poskytovanie potravinovej pomoci sú pojmy, ktoré spolu úzko súvisia a sú intenzívne prepojené. Všetky tieto činnosti sa vyznačujú prierezovosťou a multidisciplinárnosťou. Darovanie nadbytočných potravín, ako jeden z nástrojov znižovania plytvania potravinami je v gescii MPRV SR, potravinový odpad zastrešuje MŽP SR a potravinovej pomoci sa venuje MPSVR SR, zároveň kontrolné činnosti ohľadom bezpečnosti potravín sú zabezpečované ŠVPS a ÚVZ (podriadené organizácie). Potravinovú pomoc poskytujú organizácie zriadené samosprávami, ale aj mimovládne neziskové organizácie. Do celého redistribučného procesu daruje potraviny podnikateľský sektor, najmä maloobchod, konkrétne významné potravinové reťazce, aj to nie všetky. Na Slovensku neexistuje funkčná platforma, ktorá by prepájala všetky relevantné oblasti a sektory pre jeden cieľ. MPRV SR v roku 2016 zriadilo Národnú platformu predchádzania potravinovým stratám a plytvaniu potravinami. Jej úlohou je prispievať k znižovaniu množstva potravinového odpadu v SR bez ohrozenia potravinovej

bezpečnosti. Platforma má podporovať realizáciu vhodných opatrení na národnej, regionálnej a miestnej úrovni s cieľom zabrániť plytvaniu potravinami. Národná platforma však nezahŕňa všetkých relevantných aktérov a jej fungovanie je skôr formálneho charakteru. Práve potenciál tejto platformy, sa plánuje využiť a rozšíriť aj v projekte REDIPOM.

Infraštruktúra, financovanie

Organizácie poskytujúce potravinovú pomoc a zabezpečujúce redistribúciu potravín vykonávajú svoje činnosti predovšetkým z vlastných zdrojov a na základe dobrovoľníckej činnosti. Mnohé z nich nedisponujú dostatočným vybavením a infraštruktúrou (sklady, priestory, chladiarenské zariadenia, VZV, personál, špeciálne dopravné prostriedky), vďaka ktorému by vedeli pokryť dopyt a ponuku potravinovej pomoci. Redistribúcia potravín si vyžaduje dodržiavanie jasných a nevyhnutných pravidiel, aby bola zabezpečená bezpečnosť potravín.

Jedným z hlavných dôvodov súčasného stavu je absencia systémového financovania tejto oblasti zo strany štátu. Výnimkou bola jednorazová výzva MPRV SR v rámci Programu rozvoja vidieka (Výzva 64/PRV/2023) s alokáciou 5 mil. eur v roku 2023, určená na výstavbu alebo dobudovanie a technické vybavenie potravinových skladov. V Zákone č. 277/2023 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti MPRV SR je ukotvená možnosť poskytovať dotácie na realizáciu potravinovej pomoci (§2 ods.3 bod p)), táto dotačná schéma však doposiaľ nebola čerpaná. Absencia pravidelnej finančnej podpory či už zo strany štátu a/alebo iných verejných a súkromných zdrojov tak prakticky znemožňuje realizovať redistribúciu prebytočných potravín systematicky s potenciálom rozvoja a zvyšovania objemu darovaných potravín a znižovania potravinového odpadu.

Nedostatočná digitalizácia – chýbajúca evidencia/ dáta

Potravinový odpad nie je klasifikovaný ako samostatný druh odpadu, a tak pri niektorých článkoch reťazca nie je možné presne určiť množstvo potravinového odpadu. Problematickým je aj fakt, že sa pri monitorovaní potravinového odpadu nekladie dôraz na kategorizáciu potravinového odpadu resp. hierarchiu nakladania s potravinovým odpadom. Aj z tohto dôvodu na Slovensku chýbajú dáta o množstvách potravín, ktoré sú vhodné na ľudskú spotrebu, no z rôznych príčin nenachádzajú využitie a stávajú sa odpadom.

Zároveň neexistuje jednotná evidencia darovaných potravín. Štát nemá vedomosť ktoré subjekty darujú potraviny, aké potraviny, v akých množstvách a kým cieľovým skupinám sú tieto potraviny darované. ŠVPS eviduje len charitatívne organizácie, ktoré manipulujú s potravinami do dátumu minimálnej trvanlivosti (DMT). Ich aktuálny počet je 69, no reálne sa redistribúcii venuje niekoľko stoviek mimovládnych neziskových organizácií. Absentuje online platforma, cez ktorú by darcovia vedeli komunikovať s redistribútormi a príjemcami ohľadom množstva, druhu darovaných potravín, miesta, času vyzdvihnutia potravinových prebytkov. Mnohé organizácie z podnikateľského sektoru odrádza od darovania absencia jednotného systému a jasných pravidiel, efektívnosť a transparentnosť. Zároveň bez tohto systému je problematické dodržať dosledovateľnosť darovaných potravín.

Absencia strešnej organizácie

Na Slovensku poskytujú potravinovú pomoc stovky mimovládnych neziskových organizácií. Jedná sa o veľké, etablované organizácie, ako aj o malé, lokálne občianske združenia. Keďže potravinová pomoc ako taká nie je jednoznačne definovaná, či už v štruktúrach MPSVR alebo ako všeobecne-prospešná služba v Registri MNO, rovnako tak nie ako sociálna služba, nie je možné disponovať vedomosťou o množstve a pôsobení týchto organizácií. Najčastejšie skloňovaným právnym subjektom v oblasti redistribúcie potravinovej pomoci je občianske združenie Potravinová banka Slovenska (PBS), ktorá v spolupráci s charitatívnymi organizáciami distribuuje nepredané a nevyužité potraviny najčastejšie z maloobchodu a veľkoobchodu. Podľa databázy ŠVPS¹ prevádzkuje PBS 4 objekty, a to pohotovostný

¹ <https://zoznamy.svps.sk/charitativne-organizacie.php>

výdajný sklad, komunitné centrum a iné v lokalitách Kremnica, Borcová, Lipany a Košice a teda nepokrýva celé územie SR. Väčšinu „darcovskej siete“ tvoria charitatívne organizácie, ktoré poberajú potraviny pod záštitou PBS na základe zmluvného vzťahu s ňou. Tieto organizácie disponujú iba obmedzenou infraštruktúrou (priestory na skladovanie potravín a automobily na ich prepravu) a ľudskými kapacitami (skladníci, vodiči), neraz fungujúcimi iba na báze dobrovoľníctva. Len v porovnaní s ČR, kde funguje 15 regionálnych potravinových bánk, ktoré následne distribuujú potraviny do stoviek (cca 1400) charitatívnych organizácií, je slovenský systém výrazne poddimenzovaný. Významnými aktérmi potravinovej pomoci sú aj Slovenská katolícka charita a Slovenský Červený kríž. Pre komunikáciu so štátom a podnikateľským sektorom je dôležité mať definovaného hlavného partnera, ktorým by bola práve strešná organizácia v oblasti poskytovania potravinovej pomoci s celoslovenskou pôsobnosťou. Jej vznik by bol významným prínosom aj pre organizácie, ktoré v súčasnosti potravinovú pomoc poskytujú, alebo jej poskytovanie zvažujú a nemajú istotu a všetky potrebné informácie, zároveň sa samostatne snažia advokovať za rôzne opatrenia, ktoré pomohli „zachrániť“ oveľa viac potravín a redistribuovať ich núdznym. Nemajú však takú silu a know-how pre realizáciu týchto činností.

Ciele projektu

- Vytvoriť návrh jednotného, efektívneho a udržateľného systému redistribúcie nepredaných a nevyužitých potravín vhodných na ľudskú spotrebu, dostupného na území celého Slovenska a jeho postup pri zavádzaní do praxe,
- vytvoriť metodiku pre zber dát a zozbierať dáta o využití redistribuovaných potravín,
- vyčíslieť predpokladané náklady na fungovanie jednotného systému,
- identifikovať podporné mechanizmy na dobudovanie infraštruktúry a dlhodobé financovanie operatívy,
- vytvoriť podrobný návrh legislatívnych zmien podporujúcich darovanie potravín,
- vytvoriť partnerstvá podporujúce udržateľnosť systému redistribúcie potravín.

Ciele participatívneho procesu

- Podnietiť spoluprácu aktérov v oblasti redistribúcie potravinovej pomoci a vytvorenie priestoru pre intenzívnu, dlhodobú a systematickú spoluprácu aktérov, založenú na partnerstve a vzájomnom rešpekte,
- identifikovať a aktívne zapojiť kľúčových stakeholderov a ich predstaviteľov do spolupráce pri vytváraní návrhu jednotného systému redistribúcie potravinovej pomoci, zber podnetov a pripomienok,
- dosiahnuť konsenzus, zhodu pri návrhu systému redistribúcie potravinovej pomoci,
- zvýšiť povedomie a zapojenie aktérov do redistribúcie potravinovej pomoci.
- nastaviť vyhovujúci model spolupráce pri redistribúcii potravinovej pomoci (štát, podnikateľský sektor + MNO + samospráva).

Výstupy participatívneho procesu

Výstupom participatívneho procesu bude Správa z participatívneho procesu (ÚSV ROS) zachytávajúca priebeh participatívneho procesu, podnety a názory účastníkov, podporené dokumentáciou vo forme zápisníc, nahrávok, prezentácii či iných materiálov. Z tohto materiálu budú pripravené aj skrátené infografiky demonštrujúce priebeh a výsledky participatívneho procesu tak, aby boli ľahko komunikovateľné aj na verejnosti a prostredníctvom médií, či sociálnych sietí.

Časový plán participatívneho procesu

Úroveň participácie	Časový interval	Aktivita
Mapovanie aktérov	02-07/2025 + neustále	Vytvorenie mapy aktérov
Informovanie	02-10/2025	Individuálne stretnutia s relevantnými aktérmi
	02-03/2025	Kick off meeting
	05-06/2025	Informačné dni v regiónoch
Zber dát	07-09/2025	Dotazník MNO
	08-09/2025	Dotazník samospráva
	09-12/2025	Dotazník podnikatelia
Informovanie	10/2025	Nadrezortná pracovná skupina – úvodné stretnutie
	11-12/2025	Stretnutie so štátnymi kontrolnými úradmi
Zber dát	10/2025	Pološtruktúrované rozhovory s MNO- reg. koordinátori
Informovanie	11/2025	Stretnutie/ Webinár pre MNO (všetky) ohľadom výsledkov mapovania
Spoluvorba	11-12/2025	Okrúhly stôl k definovaniu cieľových skupín
	01– 03/2026	FS s vybranými MNO na konkrétne témy vyplývajúce z dotazníkového zberu dát
Zber dát	02-04/2026	Rozhovory/Fokusové skupiny s cieľovými skupinami
Informovanie	02-03/2026	workshop k výsledkom mapovania
Spoluvorba	02-03/2026	FS - zber podnetov na konkrétne témy (prvovýroba, potravinári, maloobchod)
	03-04/2026	2. stretnutie NPS – výsledky mapovania, predbežný návrh, procesná mapa a plán pilotov
	03-04/2026	Stretnutie s gestormi jednotlivých tém – úroveň ministrov, štátnych tajomníkov (MPRV, MŽP, MPSVR)
Informovanie	04-05/2026	5x informačné dni v regiónoch – výsledky mapovania a predstavenie pilotov
Spoluvorba	09/2026 – 06/2027	Priebežné získavanie spätnej väzby pilotných projektov
	09/2026	Workshopy/OS so stakeholdermi na overenie 1. návrhu a pripomienok NPS
	10-12/2026	3. stretnutie NPS – 2. návrh systému
	01-03/2027	Workshopy/OS so stakeholdermi na overenie 2. návrhu
	08/2027	Workshop/ OS s účastníkmi pilotov a vyhodnotenie pilotov
	09-12/2027	4. stretnutie NPS – final návrh systému
Informovanie	10-12/2027	Záverečná konferencia, informovanie verejnosti
Vyhodnotenie PP	07/2025-12/2027	Vyhodnotenie participatívneho procesu - priebežne

Aktivity je možné v priebehu participatívneho procesu meniť, upravovať a dopĺňať, ak sa ukáže, že by ich realizácia bola pre proces prínosom a je o ne záujem.

Mapovanie aktérov participatívneho procesu

Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti (ďalej len „ÚSV ROS“) plní v národnom projekte REDIPOM najmä rolu odborného garanta participatívneho procesu. Inými slovami, navrhuje, koordinuje a vyhodnocuje participatívny proces tvorby návrhu systému redistribúcie potravinovej pomoci a zapája zainteresovaných aktérov z rôznych sektorov do procesu.

V procese prípravy participatívneho procesu bolo nevyhnutné zmapovať zainteresovaných aktérov z pohľadu sektora a geografického rozloženia.

Mapa aktérov umožňuje ÚSV ROS a Platforme potravinovej pomoci Slovensko (PPPS) zabezpečiť reprezentatívnosť účastníkov, ktorí vstupujú do participatívneho procesu a spoluformujú návrh systému redistribúcie potravinovej pomoci.

Mapa aktérov má charakter online „živého“ dokumentu (Excel) - zoznamu. Tento dokument sa neustále aktualizuje a nepredstavuje finálnu verziu.

V tejto Mape aktérov sa prelínajú dva pohľady - základný a rozšírený. V prípade základnej mapy aktérov hovoríme o menšej množine aktérov, ktorí budú zapojení do jednotlivých fáz participatívneho procesu tvorby návrhu systému potravinovej pomoci.

Rozšírená mapa aktérov, hovorí o tisíckach aktérov, ktorí s témou redistribúcie potravinovej pomoci majú určitý presah a s ich zapojením sa počíta hlavne v rámci získavania dát o aktuálnej situácii v SR a existujúcej infraštruktúre, výzvach a potrebách.

Ako boli identifikovaní aktéri:

- Osobné kontakty
- Princíp snehovej gule
- Desk research
- Databázy štátnych registrov – Register mimovládnych neziskových organizácií, Obchodný register SR, Evidencia cirkevných organizácií a i. registrov

Sektor aktérov

Fungujúci a udržateľný systém redistribúcie potravinovej pomoci si vyžaduje vzájomnú spoluprácu organizácií všetkých sektorov - štátneho, verejného, mimovládneho, akademického a podnikateľského. V rámci mapovania aktérov sme zmapovali a priradili k sektoru viac než 3 000 subjektov, ktoré:

- formulujú a presadzujú legislatívu v oblasti;
- môžu byť potenciálni darcovia, prijímatelia alebo distribútori potravinovej pomoci;
- majú špecifické znalosti a dáta prínosné pre návrh systému redistribúcie potravinovej pomoci.

Nasledujúca tabuľka zobrazuje subjekty, ktoré sme pre ich relevantnosť zaradili do Mapy aktérov - zoznamu, ktorý je prebiežne dopĺňaný:

Sektor aktéra	Počet
Územná, regionálna samospráva, vybrané osídlenia MRK	2956
MNO	305
Stavovská organizácia/Profesná komora	42
Štátna správa	35
Podnikateľský sektor	33
Cirkevná organizácia	24
Akadémia – vysoké školy	2
(Spolu)Gestor	1
Iné	6
Spolu	3404

Štátny a verejný sektor

Štátny sektor - organizácie štátnej správy

Téma redistribúcie potravinovej pomoci je veľmi komplexnou problematikou. Jednotlivé aspekty poskytovania potravinovej pomoci upravuje rôzna legislatíva patriaca do pôsobnosti rôznych organizácií štátnej správy.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (ďalej len „MPRV SR“) je gestorom Zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách, ktorý ustanovuje povinnosti prevádzkovateľa potravinárskeho podniku v záujme podpory a ochrany zdravia ľudí a ochrany spotrebiteľa, práva a povinnosti osôb vo vzťahu k potravinám, organizáciu, pôsobnosť a právomoc orgánov úradnej kontroly potravín. MPRV SR je zároveň aj zriaďovateľom Národnej platformy predchádzania potravinovým stratám a plytvaniu potravinami, a teda hlavným gestorom témy redistribúcie potravín.

Do problematiky redistribúcie potravinovej pomoci vstupujú aj tzv. kontrolné orgány vykonávajúce dohľad nad manipulovaním potravín v záujme ochrany verejného zdravia:

- **Štátna veterinárna a potravinová správa SR** v zmysle Zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov v prípade produktov živočíšneho pôvodu. **Regionálne veterinárne a potravinové správy** sú zodpovedné za implementáciu a kontrolu veterinárnych a potravinových predpisov na území svojej pôsobnosti.
- **Ministerstvo zdravotníctva SR** v zmysle Zákona č. 355/2007 o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Úrad verejného zdravotníctva SR odborne a metodicky riadi, usmerňuje a kontroluje výkon štátnej správy v oblasti verejného zdravotníctva uskutočňovaný **regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva**.

Do uvedenej problematiky vstupujú aj ďalšie rôzne organizácie štátnej správy (odborné organizácie), ktorých agenda či legislatíva má vplyv na redistribúciu potravín:

- **Ministerstvo životného prostredia SR, Inštitút environmentálnej politik, Slovenská agentúra životného prostredia** – odpadové hospodárstvo,
- **Ministerstvo hospodárstva SR** – komunikujú s výrobou a distribúciou,
- **Ministerstvo financií SR** – finančné nástroje pre podnikateľské prostredie s cieľom zvyšovať potenciál darovania, kľúčový partner pre zabezpečenie udržateľnosti systému,
- **Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum** - Výskumný ústav potravinársky – zdroj tematických dát a informácií,
- **Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky** - zdroj tematických dát a informácií,

- **Ministerstvo vnútra SR** – krízové riadenie a ochrana obyvateľstva,
- **Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR** disponuje rôznymi relevantnými metodikami a dátami, z ktorých je možné čiastočne vychádzať pri definovaní skupín adresátov a pri nastavovaní adresnosti pomoci (hranica chudoby).
- Vzhľadom na to, že členovia marginalizovaných rómskych komunít sú potenciálni prijímatelia potravinovej pomoci je **Splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity** taktiež dôležitým aktérom zo štátnej správy, ktorý je prizvaný do tvorby systému.

Vyššie uvedené organizácie zo štátnej správy sú kľúčové pre návrh systému redistribúcie potravinovej pomoci. Z tohto dôvodu sú aj členmi **Nadrezortnej pracovnej skupiny REDIPOM**, ktorá je zriadená pod Národnou platformou predchádzania potravinovým stratám a plytvaniu potravinami a jej úlohou je pripomienkovať návrh systému redistribúcie potravinovej pomoci.

Ďalší dotknutí aktéri zo štátnej správy, ktorí môžu byť prizvaní do vybraných aktivít participatívneho procesu, príp. do zberu dát:

- Ministerstvo zdravotníctva SR
- Štatistický úrad SR
- Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácia SR
- Finančná správa
- Správa štátnych hmotných rezerv SR
- Ministerstvo obrany SR
- Inštitút pre výskum práce a rodiny
- Sociálna poisťovňa
- Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Samospráva - organizácie územnej samosprávy

Samosprávy sú významným aktérom potravinovej pomoci nakoľko častokrát poskytujú pre obyvateľov v ťažkej životnej situácii, rodiny s deťmi v kríze a seniorom z územia sociálnu pomoc – materiálnu, humanitárnu alebo potravinovú. Častokrát, a to hlavne pri malých obciach, sú samosprávy veľmi efektívne pri identifikovaní ľudí v núdzi. Samosprávy môžu byť potenciálni prijímatelia alebo distribútori potravinovej pomoci.

Nasledujúca tabuľka zobrazuje počet samospráv podľa jednotlivých krajov v SR:

Názov kraja	Počet obcí	Počet okresov
Bratislavský kraj	89	8
Trnavský kraj	251	7
Trenčiansky kraj	276	9
Nitriansky kraj	354	7
Žilinský kraj	315	11
Banskobystrický kraj	516	13
Prešovský kraj	665	13
Košický kraj	461	11
Spolu	2927	79

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obce/index_kraje.php

Je zrejmé, že vzhľadom na vysoký počet samospráv, nie je možné zapojiť do procesu tvorby systému redistribúcie potravinovej pomoci všetky samosprávy². Preto sú strešné organizácie – **Združenie miest Slovenska, a Samosprávnych krajov Slovenska SK8 a obcí Slovensko a Únia miest Slovenska**, kľúčovými aktérmi pre ÚSV ROS a PPPS pre zisťovanie potrieb samospráv v tejto oblasti.

Členmi Nadrezortnej pracovnej skupiny REDIPOM sú aj – Združenie miest a obcí Slovenska, Združenie samosprávnych krajov Slovenska SK8, Únia miest Slovenska.

Plošné oslovovanie samospráv bude prebiehať vo fáze zberu dát s cieľom zmapovať samosprávy, ktoré poskytujú potravinovú pomoc pre svojich obyvateľov a zistiť ich potreby v oblasti. Aj plošné oslovovanie samospráv bude prebiehať v spolupráci so ZMOS.

Nad rámec spolupráce so **ZMOS, SK8 a ÚMS** sú pre ÚSV ROS relevantné aj samosprávy, ktoré prevádzkujú sociálne výdajne vrátane potravinovej pomoci. Práve ich praktické skúsenosti s prácou s cieľovými skupinami, s nastavovaním procesov, či metodík na definovanie adresátov potravinovej pomoci sú pre nastavovanie systému redistribúcie pomoci prínosné. Medzi týchto identifikovaných aktérov patria:

- Sociálna výdajňa - Petržalka
- Sociálna výdajňa Bratislava - Staré mesto
- Sociálna výdajňa Bratislava – Nové mesto

Podnikateľský sektor, odborné zväzy a komory

V prípade potravinových prebytkov volia podnikatelia častejšie cestu likvidácie potravinových prebytkov (energetické zhodnocovanie, skládkovanie), prípadne uprednostnia darovanie potravín pre účely skrmovania pred využitím na ľudskú spotrebu. S cieľom zvýšiť mieru redistribúcie potravín v SR je potrebné pochopiť potreby a motivácie podnikateľského sektoru.

Vychádzajúc z dát z Obchodného registra, ŠÚ SR a kódov NACE, v SR pôsobí 1465 podnikateľských subjektov v relevantných oblastiach spracovávania a predaja potravín. Konkrétne ide o:

² Okrem dotazníkového prieskumu.

- 286 (MMO)
- 622 (MPO)
- 196 (VPO)
- 355 (VO)
- 6 (SAMO)

Zároveň v SR pôsobia profesijné komory a stavovské organizácie , ktoré vybrané firmy, a aj najväčšie obchodné reťazce, združujú pod jednu strechu ako napr. **Zväz obchodu, Slovenská Aliancia Moderného Obchodu a Potravinárska komora Slovenska.**

Tieto profesijné komory a stavovské organizácie sú členmi Nadrezortnej pracovnej skupiny REDIPOM, čo umožňuje ÚSV ROS a PPPS lepšie pochopiť potreby a záujmy podnikateľského sektora v téme redistribúcie potravinovej pomoci a viesť efektívnejšiu komunikáciu s členskými organizáciami.

Ďalšie identifikované stavovské organizácie a profesijné komory, ktoré môžu byť prizvaní do vybraných aktivít participatívneho procesu, príp. do zberu dát:

- Slovenský zväz prvovýrobcov mlieka
- Slovenský mliekarenský zväz
- Nákupno-odbytové združenie prvovýrobcov
- Slovenská spoločnosť mlynárov
- Slovenský rybársky zväz
- Slovenský zväz pekárov, cestovinárov a cukrárov SR
- Únia hydinárov Slovenska
- Slovenský zväz včelárov
- Únia potravinárov Slovenska
- Ovocinárska únia SR
- Slovenská asociácia chovateľov ošípaných
- Zväz zeleninárov a zemiakov Slovenska
- Združenie vlastníkov pôdy a agropodnikateľov Slovenska
- Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum
- Zväz chovateľov pinzgauského dobytku na Slovensku
- Zväz pestovateľov a spracovateľov kukurice
- Zväz pestovateľov cukrovej repy Slovenska
- Zväz poľnohospodárskych družstiev a obchodných spoločností
- Zväz chovateľov oviec a kôz
- Zväz chovateľov slovenského strakatého dobytku
- Slovenská poľnohospodárska a potravinová komora
- Združenie chovateľov rýb na Slovensku
- Slovenský zväz spracovateľov mäsa
- Združenie agropodnikateľov Slovenska
- Slovenská holsteinská asociácia
- Spolok Včelárov Slovenska

Mimovládne neziskové organizácie

V SR poskytujú potravinovú pomoc stovky mimovládnych neziskových organizácií. Jedná sa o veľké, etablované organizácie, ako aj o malé, lokálne občianske združenia. Tieto MNO pracujú v „teréne“ s cieľovými skupinami³, niektoré z nich pôsobia aj ako potravinové výdajne s nevyhnutnými registráciami na ÚVZ a ŠVPS SR.

Tieto skupiny MNO detailne poznajú potreby svojich klientov, majú praktické skúsenosti s poskytovaním potravinovej pomoci, logistikou, procesmi, technickými a hygienickými požiadavkami preto je ich zapojenie do tvorby systému žiaduce.

Rovnako ako pri samosprávach, partnermi pri spoluprotvorbe systému sú hlavne strešné organizácie, príp. tie s členskou základňou:

- **Červený kríž** – regionálne územné spolky poskytujú sociálnu pomoc obyvateľom v núdzi
- **Socioforum** – strešná organizácia združujúcou MNO v sociálnej oblasti, ktoré pracujú napr. s týranými ženami, znevýhodneným a ohrozeným obyvateľstvom, sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a i.

Najčastejším skloňovaným právnym subjektom v oblasti redistribúcie potravinovej pomoci je občianske združenie **Potravinová banka Slovenska (PBS)**, ktorá v spolupráci s charitatívnymi organizáciami distribuuje nepredané a nevyužité potraviny najčastejšie z maloobchodu a veľkoobchodu. PBS je aj oficiálny zástupca SR v Európskej federácii potravinových bánk (FEBA)

Spomínané organizácie sú členmi Nadrezortnej pracovnej skupiny REDIPOM.

Ďalšie MNO, ktoré majú špecifické znalosti prínosné pre nastavovanie systému redistribúcie pomoci a budú zapojené do participatívneho procesu sú napríklad:

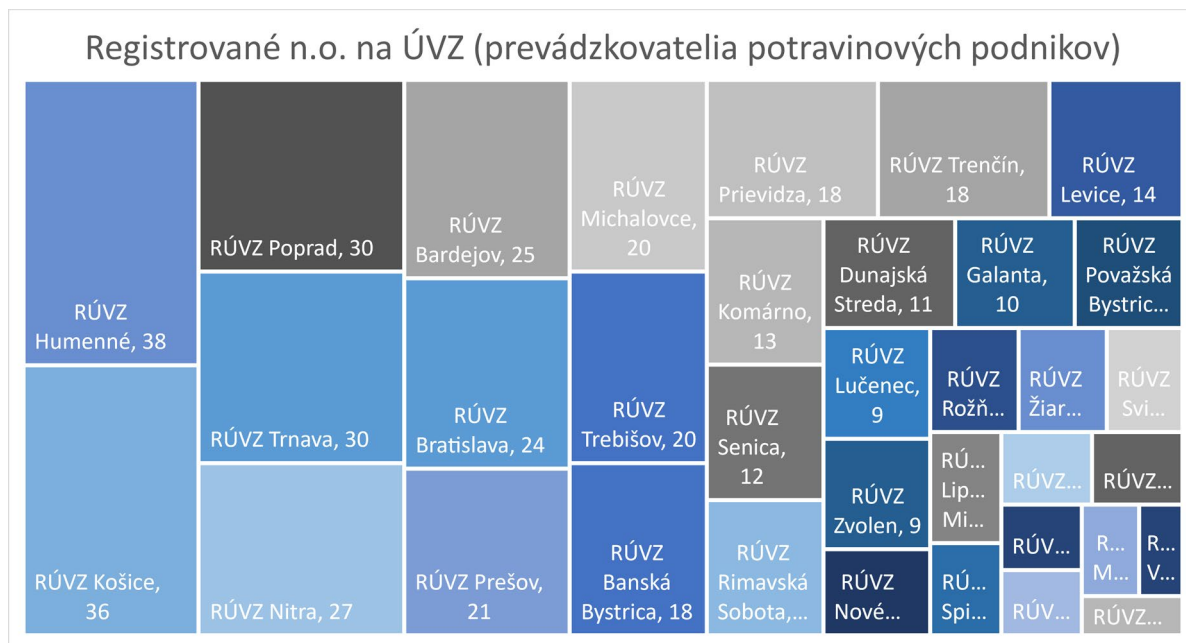
- **Platforma pre ukončenie bezdomovectva**
- **Človek v ohrození**
- **Pracujúca chudoba, o.z.**
- **Tenenet, o.z.**

Registrované MNO

Medzi MNO sú aj organizácie, ktoré sú zaregistrované ako prevádzkovatelia potravinárskych podnikov (ÚVZ) a organizácie, ktoré sú zaregistrované pre nakladanie s potravinami po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti (ŠVPS).

Momentálne má 490 neziskových organizácií (právna forma n.o.) potrebnú registráciu na ÚVZ:

³ Medzi cieľové skupiny rePP patria hlavne ľudia bez domova, nízkopríjmové domácnosti, resp. rodiny, jednorodičovské alebo viacdtné rodiny, marginalizované rómske komunity, vylúčené komunity, osamelí ľudia, seniori a seniorky, ťažko zdravotne postihnutí, zdravotne znevýhodnení, poberatelia invalidných dôchodkov, odchádzajúci z CDR, odídenci, migranti a ľudia v dočasne náročných životných situáciách a i.

ŠVPS eviduje charitatívne organizácie, ktoré manipulujú s potravinami po dátume minimálnej trvanlivosti (DMT). Ich aktuálny počet je 72, no reálne sa redistribúcii venuje niekoľko stoviek mimovládnych neziskových organizácií.

Vstupy týchto registrovaných organizácií môžu byť nápomocné pri nastavovaní návrhu systému redistribúcie potravinovej pomoci a zbierané prostredníctvom dotazníkového prieskumu.

Cirkevné organizácie

Medzi najviditeľnejšie cirkevné organizácie, ktoré sa venujú potravinovej, humanitárnej pomoci a materiálnej pomoci je **Slovenská Katolícka charita** založená Konferenciou biskupov Slovenska. Tá má existujúcu sieť charít a pôsobí v každom regióne Slovenska preto sú jej skúsenosti s distribuovaním potravinovej, humanitárnej a materiálnej pomoci dôležité.

Zdroj: <https://www.charita.sk/charitna-siet/>

Expertíza Slovenskej Katolíckej charity je v procese tvorby systému redistribúcie potravinovej pomoci zabezpečená prostredníctvom spolupráce s PPPS nakoľko je SKCH jej členom.

Ďalšie zmapované cirkevné organizácie s regionálnou pôsobnosťou v téme potravinovej pomoci sú napr.:

- Apoštolská cirkev
- Stredisko evanjelickej diakonie
- Ústredie diakonie Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku

Akademická obec

Za najrelevantnejšiu univerzitu pre tému redistribúcie potravinovej pomoci považujeme Slovenskú poľnohospodársku univerzitu v Nitre, ktorá je aj členom Nadrezortnej pracovnej skupiny REDIPOM.

Geografické rozloženie

Geografické rozloženie aktérov poukazuje na rozdiely medzi regiónmi, kde vznikajú potravinové prebytky a regiónmi s vyšším dopytom po potravinovej pomoci. Zmapovaní aktéri sú zastúpení vo všetkých samosprávnych krajoch SR, pričom najpočetnejšie sú samosprávy a mimovládne neziskové organizácie, najmä v Prešovskom, Banskobystrickom a Košickom kraji. Podnikateľský sektor, ako hlavný zdroj potravinových prebytkov, je sústredený najmä v západnej a juhozápadnej časti Slovenska (Bratislavský, Trnavský a Nitriansky kraj).

Tieto regionálne rozdiely sa zohľadňujú aj v participatívnom procese. Do jeho jednotlivých fáz budú zapájaní aktéri z regiónov s vyšším dopytom po potravinovej pomoci, ako aj z regiónov s vyššou koncentráciou potravinových prebytkov, aby návrh systému vychádzal z reálnych regionálnych podmienok a potrieb.

Tabuľka nižšie ilustruje príslušnosť zmapovaných aktérov k jednotlivým sektorom a samosprávnym krajom, ktorí budú v priebehu projektu zapájaní do rôznych aktivít. Nepredstavuje vyčerpávajúci zoznam všetkých subjektov pôsobiacich v téme redistribúcie potravinovej pomoci.

Región	(Spolu) gestor	Akadé- mia	MNO	Podnikat eľský sektor	Územná, regionálna a samosprá va, vybrané osídlenia MRK	Stavovsk á organiza cia/profe sná komora	Štatna správa	Cirkevné organiza cie	Iné	Celkový súčet
PSK			22	1	676		2	4		705
BBSK			95	1	524	1		5	1	627
KSK			17		461	1		4		483
NSK		1	73	2	357	9		3		445
ŽSK			19	1	314	3		2		339
TNSK			6	1	277			1		285
TSK		1	12	4	250	3		2		272
BSK	1		58	7	96	24	32	3	1	222
Regioná lne				16		1	1		1	19
EU			1						3	4
N/A ⁴			1		1					2
ČR			1							1
Celkov ý súčet	1	2	305	33	2956	42	35	24	6	3404

Existuje predpoklad, že dopyt po potravinovej pomoci je vyšší v menej rozvinutých regiónoch stredného a východného Slovenska, zatiaľ čo prebytok potravín sa koncentruje najmä na západnom Slovensku. Pre nastavovanie systému redistribúcie potravín je preto kľúčové poznať regionálne špecifiká a existujúcu sieť inštitúcií s potenciálom potravinu darovať, redistribuovať alebo prijímať.

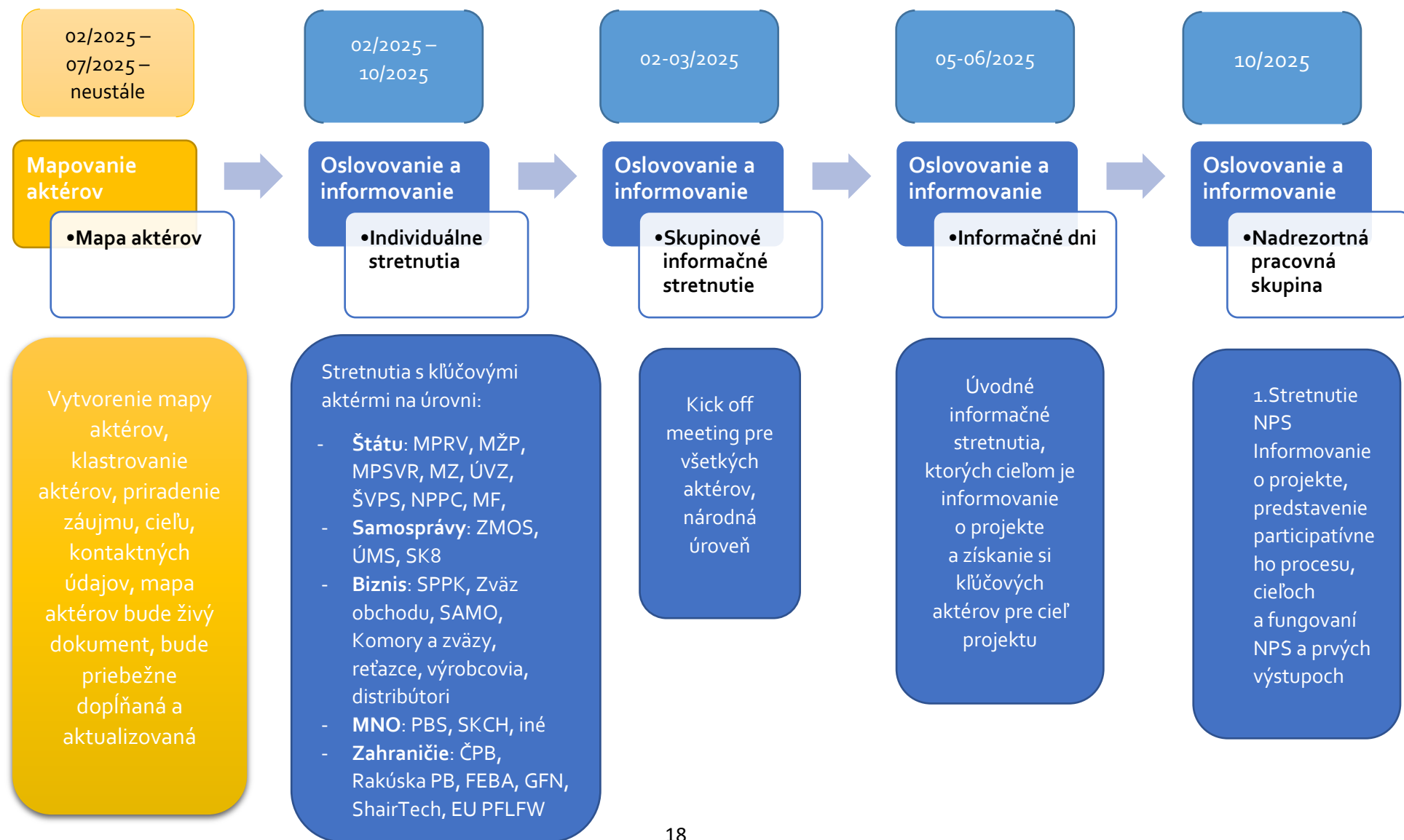
Do participatívneho procesu tvorby návrhu systému, preto budú zapájané aj organizácie z mimo bratislavských regiónov SR.

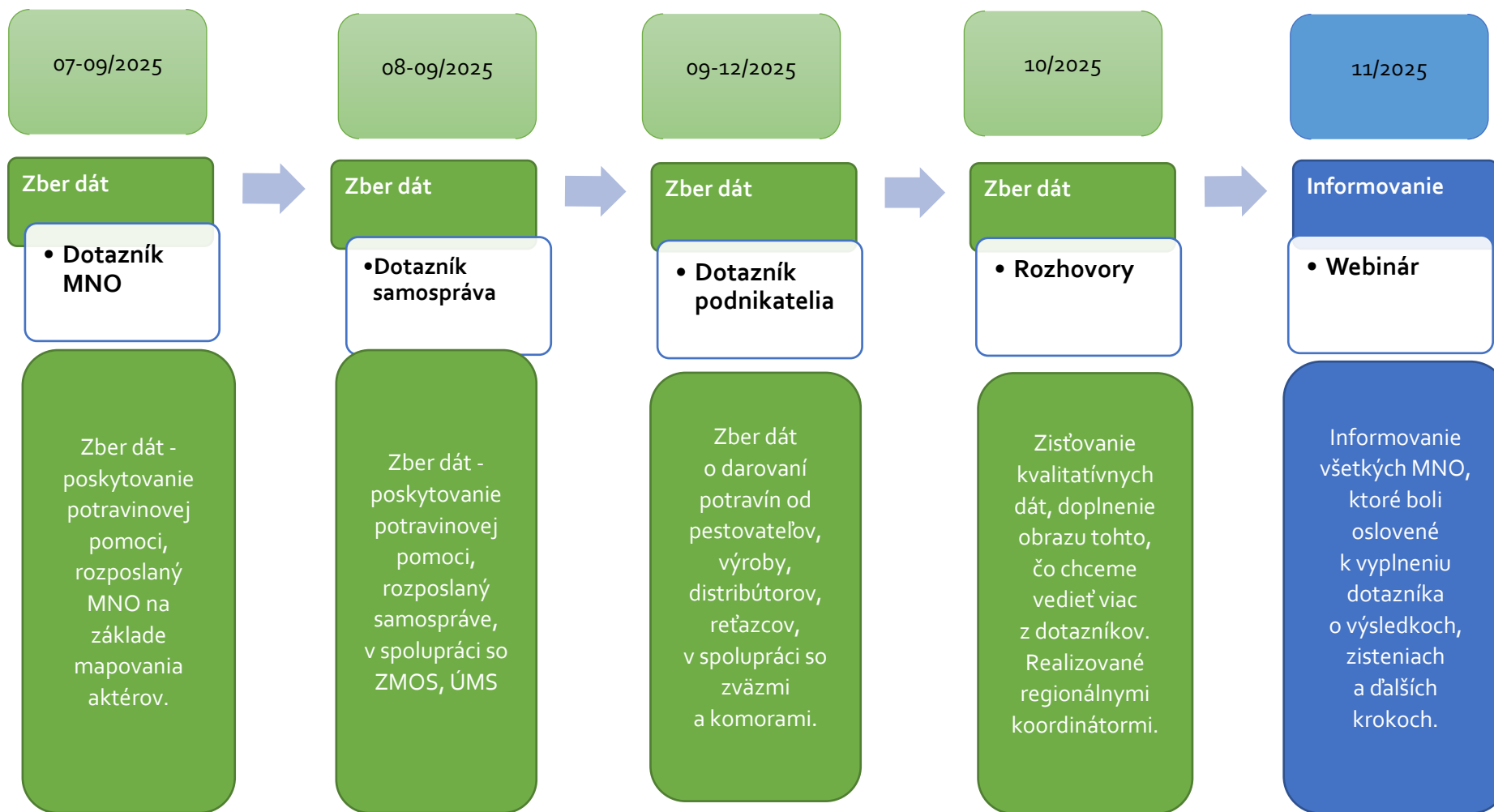
⁴ Nie je dostupný údaj o sídle.

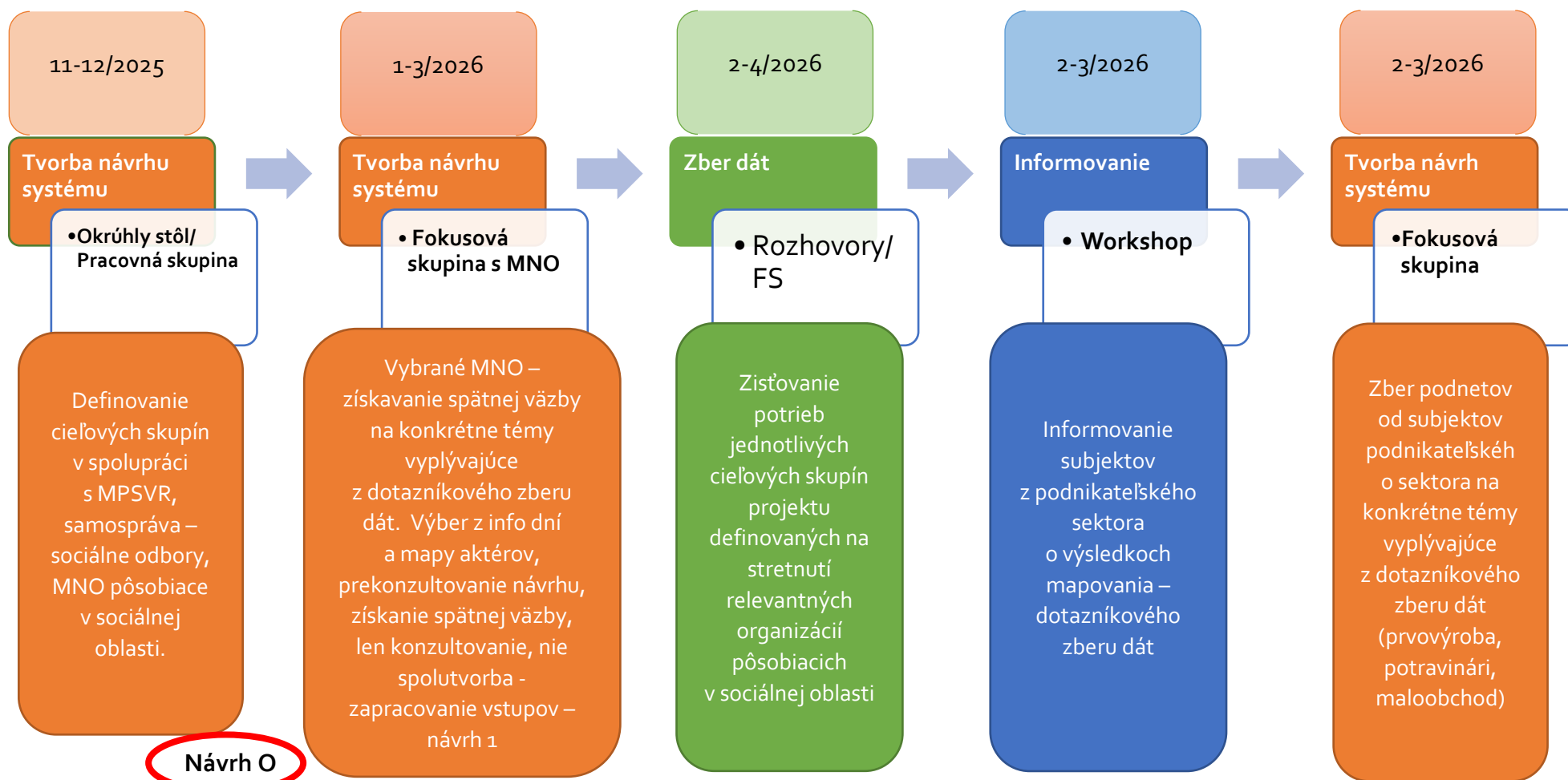
Mapovanie aktérov participatívneho procesu

Rola aktérov	expertná (neutrálne poznanie)	stakeholderská (organizované platformy, zväzy, komory, asociácie, únie, MNO, donori a pod.)	občianska (neorganizovaná laická/široká verejnosť, špeciálne demografické skupiny)	politická (politické vyjednávania – štátni tajomníci, ministri, výbory, poslanci)
Miera/intenzita zapojenia				
Spolurozhodovanie - účastník a gestor politiky sú na rovnocennej úrovni v rozhodovaní o finálnej podobe verejnej politiky	Experti pracujúci na projekte	<ul style="list-style-type: none"> - Sekcia potravinárstva a obchodu MPRV - Sekcia odpadového hospodárstva MŽP - Sekcia sociálnej a rodinnej politiky MPSVR - Sekcia daňová a colná MF SR 	X	<p>(minister MPRV) (štátny tajomník MPRV) (minister MPSVR) (štátny tajomník MPSVR) Mirri SR (Fondy EÚ – nové programové obdobie) MF SR (Sekcia daňová a colná) Úrad podpredsedu vlády SR pre plán obnovy a znalostnú ekonomiku (Fondy EÚ – nové programové obdobie)</p>
Spoluvorba - gestor politiky cielene zapája účastníkov do aktivít, v ktorých je potenciál pre spoločnú tvorbu verejnej politiky, hierarchicky je však vyššie gestor	Experti pracujúci na projekte	<p>Členovia NPS:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sekcia potravinárstva a obchodu MPRV - Sekcia odpadového hospodárstva MŽP - Sekcia sociálnej a rodinnej politiky MPSVR - Útvar hodnoty za peniaze MF - sekcia krízového riadenia MV - ÚSV RK - Výskumný ústav potravinársky NPPC - ÚVZ - ZMOS, ÚMS, SK8 - SAMO, SPPK, PKS - Agrárna komora Slovenska - Zväz obchodu Slovenskej republiky - PPPS, PBS, Socioforum - SPU <p>Členovia PPPS – SKCH, SČK, FreeFood, Vagus, Depaul, Jedenrodič, Incien, Cirkular Slovakia</p>	X	(splnomocnenkyňa ÚSV ROS)
Konzultovanie - obojsmerný tok informácií od účastníka k gestorovi politiky a späť, hierarchicky je však vyššie gestor	X	Účastníci regionálnych workshopov – aktéri z každého sektoru (podnikatelia, samospráva, MNO) identifikácia z mapy aktérov a z informačných dní Účastníci informačných dní, účastníci individuálnych stretnutí, OS, FS	Zástupcovia cieľových skupín- seniori, jednorodičia, mnohopočetné rodiny, LBD, ZŤP	X

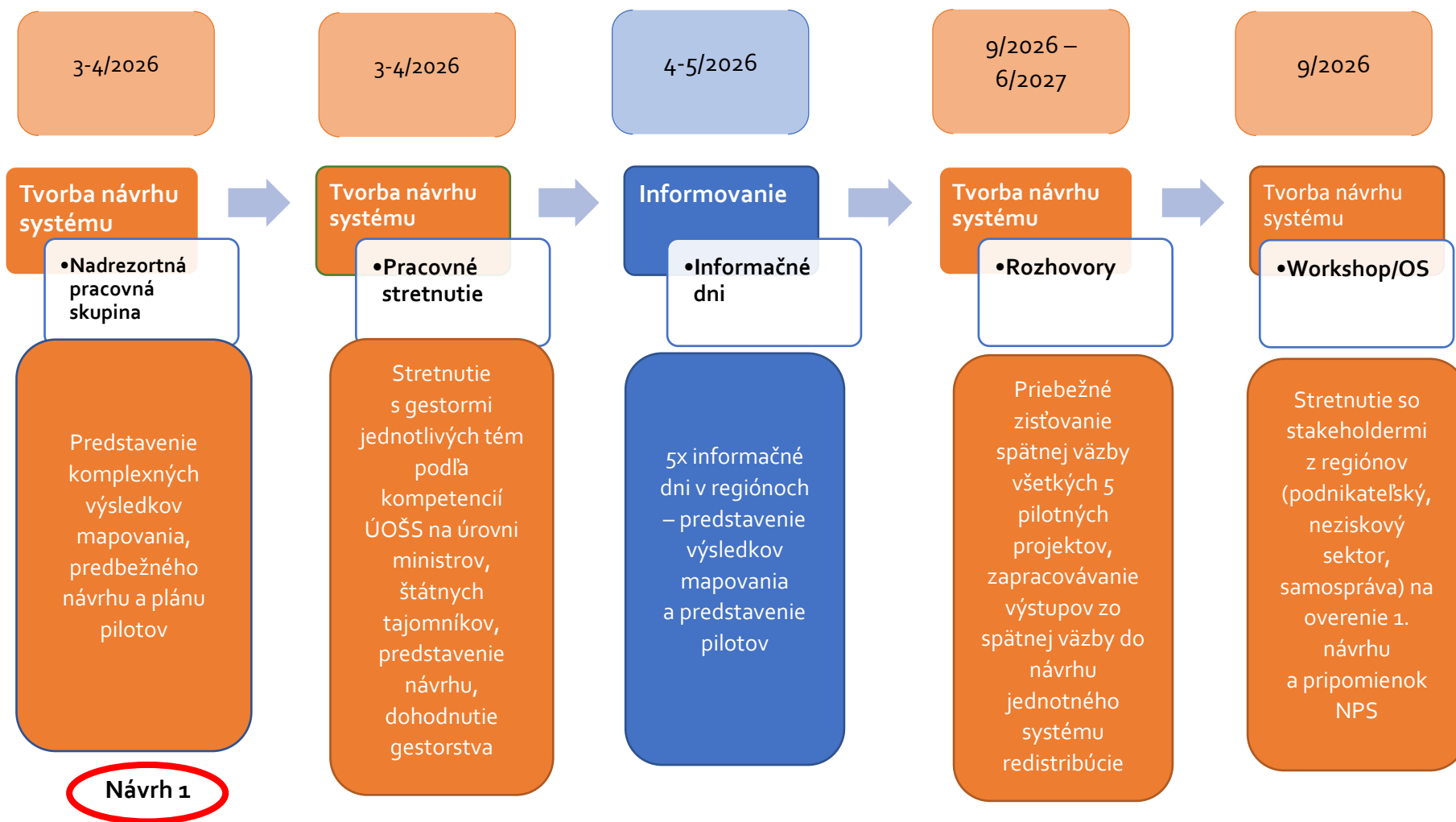
Hlavné fázy participatívneho procesu

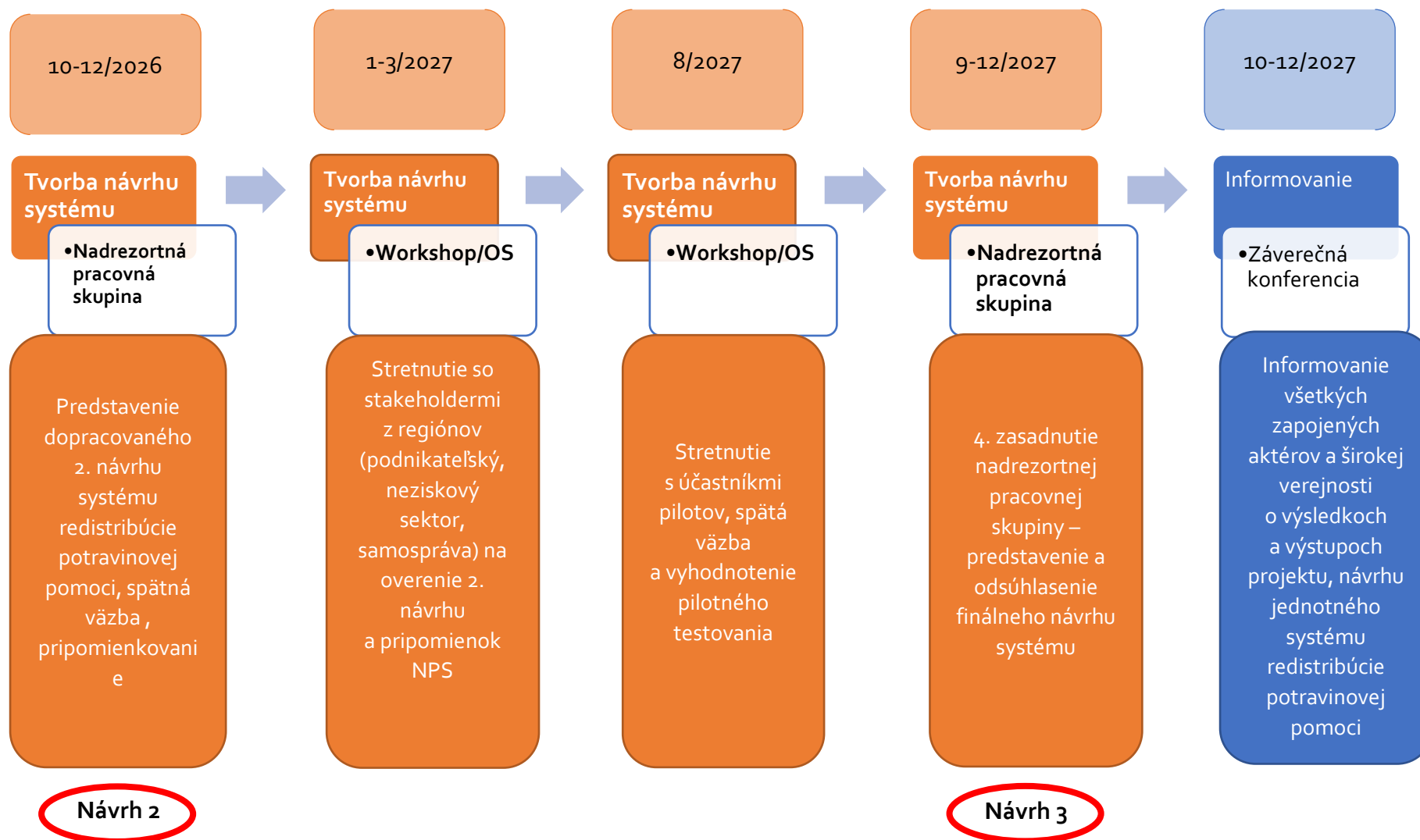

Ďalšie stretnutie NPS k potrebným legislatívnym zmenám 2026 – bude definované podľa potreby

Ďalšie stretnutie NPS k potrebným legislatívnym zmenám 2026 – bude definované podľa potreby

Podrobný popis jednotlivých aktivít

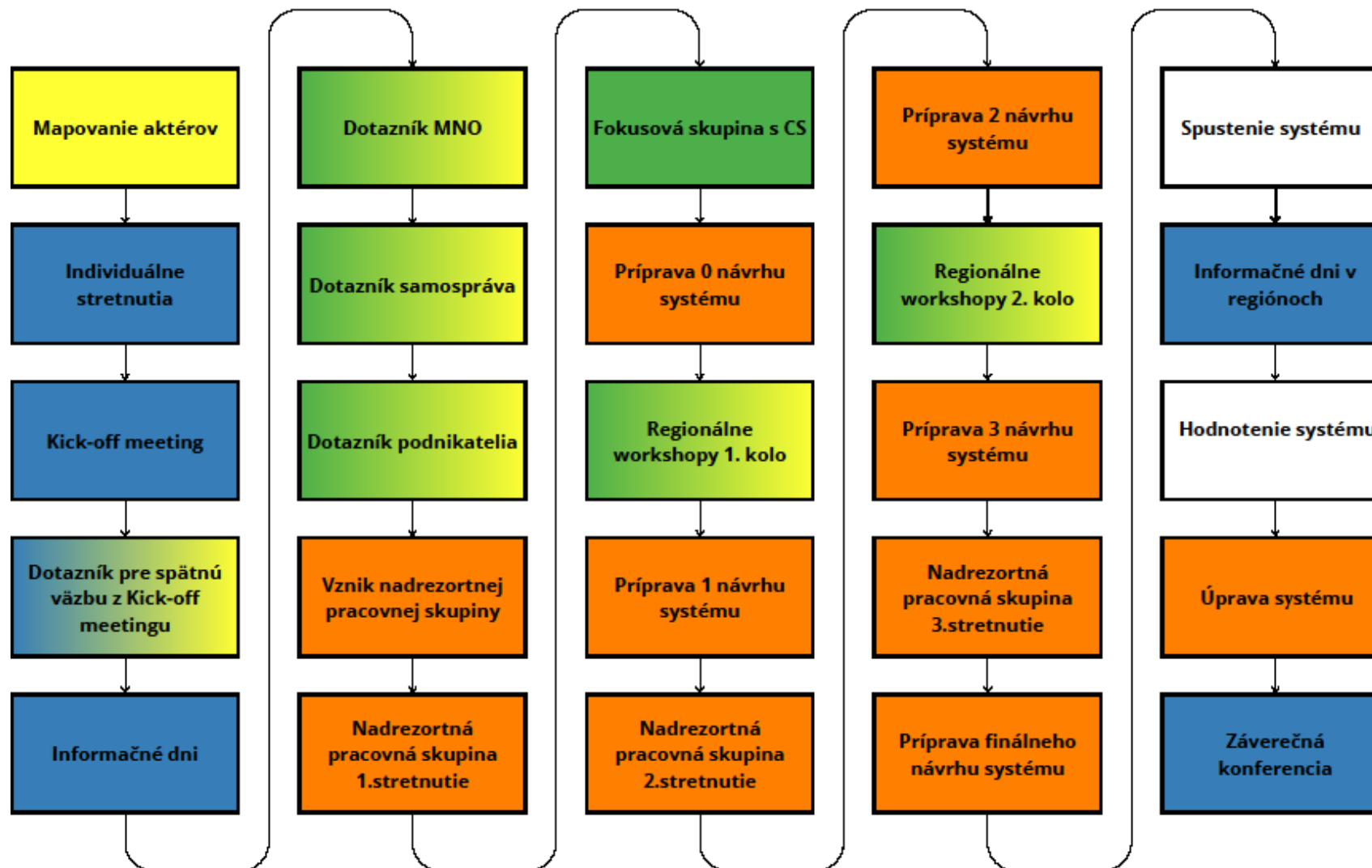
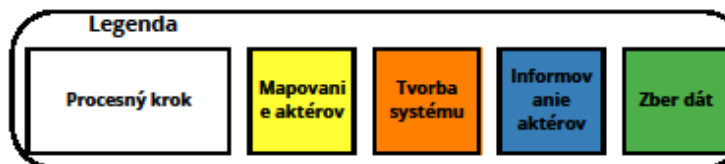
Názov aktivity	Čas realizácie	Zapojení aktéri	Spôsob osločovania	Zodpovedná osoba	Výstup	Indikátor hodnotenia	Cieľová hodnota
Mapovanie aktérov	02-07/2025 + neustále	N/A	Databázy, snowball,	ÚSV ROS+PPPS	Mapa aktérov	Počet aktérov v rôznych oblastiach	MNO - ??? Samospráva – všetky VÚC, mestá a obce, ZMOS, ÚMS, podnikatelia – podľa registra
Kick off	02-03/2025	Zastúpenie všetkých sektorov a oblastí (viď mapa aktérov)	Priamy kontakt, cez organizáciu, databázy	ÚSV ROS	Stretnutie	Počet aktérov	50
Informačné dni	05-06/2025	Zastúpenie všetkých sektorov a oblastí (viď mapa aktérov)	Priamy kontakt, cez organizáciu, databázy	PPPS	5 informačných stretnutí	Počet účastníkov Počet stretnutí	50/stretnutie 5
Individuálne stretnutia	02-10/2025	Štátna správa, samospráva, MNO, stavovské a strešné organizácie, komory, podnikatelia, reťazce, pestovatelia, výrobcovia	Priamy kontakt, cez organizáciu, databázy, snowball	PPPS + ÚSV ROS	Pracovné stretnutia, budovanie partnerstiev	Počet stretnutí, počet účastníkov	N/A N/A
Dotazník MNO	07-09/2025	MNO identifikované v mape aktérov – relevantné organizácie, ktoré sa reálne venujú PP	Priamo, cez organizáciu, databázy	PPPS	Vyplnené dotazníky	Počet vyplnených dotazníkov a ich relevancia	30%
Dotazník samospráva	08-09/2025	ZMOS, ÚMS	Cez ZMOS, zvyšok priamo	PPPS	Vyplnené dotazníky	Počet vyplnených dotazníkov	30%
Dotazníky podnikatelia	09-12/2025	Prvovýroba, pestovatelia, distribúcia, spracovanie,	Priamo, cez strešné	PPPS	Vyplnené dotazníky	Počet vyplnených dotazníkov	30%

		maloobchod – iba relevantné	organizácie, SPPK, PKS, ZZV				
Nadrezortná pracovná skupina	10/2025	20 členov - štatút	Priamo	ÚSV ROS	Stretnutie	Počet účastníkov, odsúhlasené zadania, dosiahnutá zhoda	51% 100%
Pracovné stretnutie	11-12/2025	Štátne kontrolné úrady	Priamo, cez organizáciu	ÚSV ROS	Stretnutie	Počet subjektov Dosiahnutá zhoda	N/A N/A
Rozhovory	10-11/2025	MNO, samospráva	Priamo	PPPS	Dáta z rozhovoru	Počet subjektov	N/A
Webinár	11/2025	MNO a samospráva, ktorým bol zaslaný dotazník	Priamo, cez organizáciu	PPPS	Stretnutie	Počet účastníkov Spätná väzba od účastníkov	% z oslovených % spokojnosti
Okrúhly stôl	11-12/2025	MPSVR, samospráva, MNO pôsobiace v sociálnej oblasti	Priamo, cez organizáciu	ÚSV ROS+PPPS	Stretnutie/ definované CS	Vypracované kritériá, špecifiká CS	1
Fokusové skupiny	01-03/2026	MNO, samospráva	Priamo, cez organizáciu	PPPS	Stretnutie/ dáta	Späť väzba k návrhu, pripomienky návrhy, odpovede na problematiku tém	N/A 1
Rozhovory/FS	02-04/2026	Reprezentanti cieľových skupín	Priamo, cez organizáciu	ÚSV ROS+PPPS	Dáta z rozhovoru/FS	Počet stretnutí Počet účastníkov Vypracovaný zoznam potrieb CS	6 30 1
Workshop	2-3/2026	podnikatelia	Priamo, cez organizáciu	PPPS	stretnutie	Počet účastníkov Pripomienky/návrhy	% z oslovených 1
Fokusová skupina	02-03/2026	Podnikatelia	Priamo, cez organizáciu	PPPS	Stretnutie/dáta	Späť väzba k návrhu, pripomienky návrhy, odpovede na problematiku tém	N/A 1

Nadrezortná pracovná skupina	3-4/2026	20 členov - štatút	Priamo	ÚSV ROS	Stretnutie	Počet účastníkov, odsúhlasené zadania, zhoda	51% 100%
Pracovné stretnutie	03-04/2026	MPRV, MŽP, MPSVR, MF SR, MZ SR	Priamo	ÚSV ROS	Stretnutie	Počet účastníkov Zhoda	N/A %
Informačné dni	4-5/2026	Účastníci úvodných informačných dní, relevantní z mapy aktérov	Priamo, cez organizáciu, databázy	PPPS	Stretnutie	Počet účastníkov Počet stretnutí spokojnosť	30/stretnutie 5 %
Priebežné získavanie spätnej väzby z pilotov	09/2026-06/2027	Účastníci pilotov	Priamo	PPPS	Rozhovory, stretnutia	Počet stretnutí Spätná väzba	N/A N/A
Individuálne stretnutia, PS v menšom zložení	2-6/2026	Vybraní relevantní členovia NPS podľa témy (financovanie, krízové situácia a pod.)	Priamo	ÚSV ROS	Stretnutie	Počet stretnutí Odsúhlasené podklady	2 2
Workshop	9/2026	Relevantní stakeholderi	Priamo	PPPS+ÚSV ROS	Stretnutie	Počet účastníkov Spätná väzba	N/A N/A
Nadrezortná pracovná skupina	10-12/2026	20 členov - štatút	Priamo	ÚSV ROS	Stretnutie	Počet účastníkov, odsúhlasené zadania, zhoda	51% 100%
Workshop	01-03/2027	Relevantní stakeholderi	Priamo	PPPS+ÚSV ROS	Stretnutie	Počet účastníkov Spätná väzba	N/A N/A
Workshop	8/2027	Aktéri pilotného testovania	Priamo	PPPS	Stretnutie	Počet účastníkov Spätná väzba	100% %
Nadrezortná pracovná skupina	9-12/2027	20 členov - štatút	Priamo	ÚSV ROS	Stretnutie	Počet účastníkov, odsúhlasené zadania, zhoda	51% 100%
Záverečná konferencia	10-12/2027	Zástupcovia všetkých oblastí a sektorov cca 100 ľudí	Priamo	PPPS+ÚSV ROS	Stretnutie	Počet účastníkov Spokojnosť	100 %
Hodnotiaca správa PP	10/2027	N/A	N/A	ÚSV ROS	Vypracovaná správa	Správa	1

Procesná mapa participatívneho procesu tvorby Systému redistribúcie potravinovej pomoci

NP REDIPOM

Projektový tím a zdroje

Ľudské zdroje:

Prijímateľ projektu:

- Za participatívny proces je zodpovedný odborný garanta ÚSV ROS - Lucia Švecová
- Koordinátor participatívneho procesu – Expert pre sociálne inovácie – Iveta Hupková
- Krízové situácie, zmeny a pod. – vedúca projektového oddelenia – Silvia Ďurechová
- Politická rovina – splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti – Simona Zacharová

Partner projektu:

- Za realizáciu aktivít na strane partnera zodpovedná osoba – odborný garant PPPS – Alexandra Kolarik.
- Projektový tím aktivít procesu – odborný garanta PPPS, manažér expertných skupín, manažér regionálnych koordinátorov, odborný pracovník – advokácia

Finančné zdroje:

Rozpočet podujatí – hradené z nepriamych výdavkov projektu, kalkulácia pred každým podujatím vopred. Výdavky spojené so zabezpečením techniky, priestorov, občerstvenia – PPPS. (projektový manažér PPPS)

Podujatia ÚSV ROS – minimálne 4x stretnutie nadrezortnej pracovnej skupiny, minimálne 2x stretnutie tematických skupín (financovanie, štátna kontrola a pod.), náklady cca 50€/stretnutie

Spolupráca s dodávateľom – pri problémovějších podujatiach – facilitátor (interné kapacity ÚSV ROS, prípadne kontrahovanie externistu – DoVP). Vypracovanie evaluačnej správy – evaluátor (DoVP)

Komunikačný plán vrátane plánu krízovej komunikácie – pravidelné zverejňovanie noviniek na weboch www.minv.sk, www.ppps.sk, na profiloch – ÚSV ROS a PPPS. Za obsah zodpovedné osoby PPPS - Miriam Kejzlarová, ÚSV ROS – Lucia Švecová. Detailnejšie informácie sú obsiahnuté v komunikačnej stratégii – zodpovedná osoba Miriam Kejzlarová.

Hodnotenie participatívneho procesu

Kategória	Kritériá	Popis, otázky	Zdroje dát
Ekosystém	Skupiny, Priestor pre zapojenie,		Analýza dokumentov, dotazník, pozorovanie, rozhovory
Projekt	Výber, vplyv, dôsledky, mandát, ciele, zapojenie zainteresovaných strán, pripravenosť na riziko		Analýza dokumentov, dotazník, pozorovanie, rozhovory
Participanti	Demografia, zloženie skupiny, počet, pozície, subjekty, subjektívne hodnotenie		Analýza dokumentov, dotazník, pozorovanie, rozhovory

Proces	Zúčtovateľnosť, trvanie opakovanie, načasovanie, transparentnosť, integrita, materiálové zabezpečenie		Analýza dokumentov, dotazník, pozorovanie, rozhovory
Výstupy	Následná starostlivosť o účastníkov, informovanie o výstupoch, dopady a implementácia výstupov		Analýza dokumentov, dotazník, pozorovanie, rozhovory

Obmedzenia a riziká

Potenciálne prekážky:

Na strane mimovládnych neziskových organizácií:

Identifikácia MNO: potravinová pomoc ako služba nie je definovaná, preto nie je jednoznačné identifikovať organizácie, ktoré ju poskytujú. Nie je možné tieto dáta získať z existujúcich databáz, je potrebné tieto organizácie priamo osloviť a zisťovať informácie priamo z terénu.

Spolupráca, zapájanie MNO, konflikty medzi aktérmi:

Ako im predchádzať:

Komunikácia – pravidelné stretnutia a informovanie so zástupcami MNO, hľadanie spoločných prienikov. Intenzívna práca regionálnych koordinátorov.

Na strane samosprávy:

Identifikácia miest a obcí, ktoré poskytujú potravinovú pomoc: nízka responzivnosť dotazníkov.

Spolupráca, zapájanie samosprávy:

Komunikácia so strešnými organizáciami samosprávy ZMOS, ÚMS, SK8 + priamo samosprávy.

Na strane štátu:

- Zmena politických priorít
- Zmena na vysokopostavených politických pozíciách
- Nedostatočná politická podpora – potreba politického gestora, ktorý by túto tému pretlačil a zastrešil, ideálne MPRV, potenciálne MŽP a MPSVR
- Konflikty medzi aktérmi a politickými prioritami
- Nedostatočné povedomie o téme a obsahu projektu

Na strane podnikateľského sektora:

- Nezujem zapojiť sa, dodatočné náklady na personál na triedenie potravín, dodatočný priestor v skladoch a pod.
- Náklady na redistribúciu vs. náklady na zhodnotenie potravín
- Slabá motivácia, nedostatočné povedomie (daňové úľavy, redistribúcia, hierarchia odpadového hosp., prebytočné potraviny a pod.)
- Konflikty záujmov medzi aktérmi - PR, konkurencia

- Lobbyingové skupiny, ktoré momentálne využívajú prebytočné potraviny - bioplynové stanice, poľovníci,
- Reputačné riziko

Na strane cieľových skupín:

- Zapojenie organizácií zastrešujúce cieľové skupiny
- Definovanie reálnych potrieb cieľových skupín- vhodnosť potravín, využiteľnosť danou skupinou, dôstojnosť, dostatok, bezodplatne vs. za odplatu
- Odstraňovanie stigmy, ktorá im bráni v preberaní potravín a požiadaní o potravinovú pomoc

Iné faktory:

- Prístup ku financiám na zavedenie systémovej zmeny
- Personálne zmeny na strane prijímateľa a partnera projektu
- Parlamentné voľby (jeseň 2027, prípadne predčasné)
- Komunálne voľby (jeseň 2026 – pri spolupráci so samosprávou)
- Letné prázdninové mesiace pri zbere dát, celkovo obdobia sviatkov, prázdnin, koniec roka vs začiatok roka a fungovanie štátu v tomto období.